

Steen- en buizenbakkerij Dumoulin

19e eeuw - Meseu

FABRIQUE
de MM. GOUBAU Fils et Cie,
A MESSINES.

Pannes et Faîtières rouges et plombées, Tuyaux de drainage et Tuyaux à collet pour Cheminées, Ponts, Égoûts et Aquedues; Briques moulées et pour voûtes; Briques creuses; Carreaux et Briquettes pour fours; etc., etc.

DÉPÔT A YPRES,
Chez M. L. VERGRACHT-COURTOIS,
Entrepreneur,
Près la Porte de Menin.

WO I

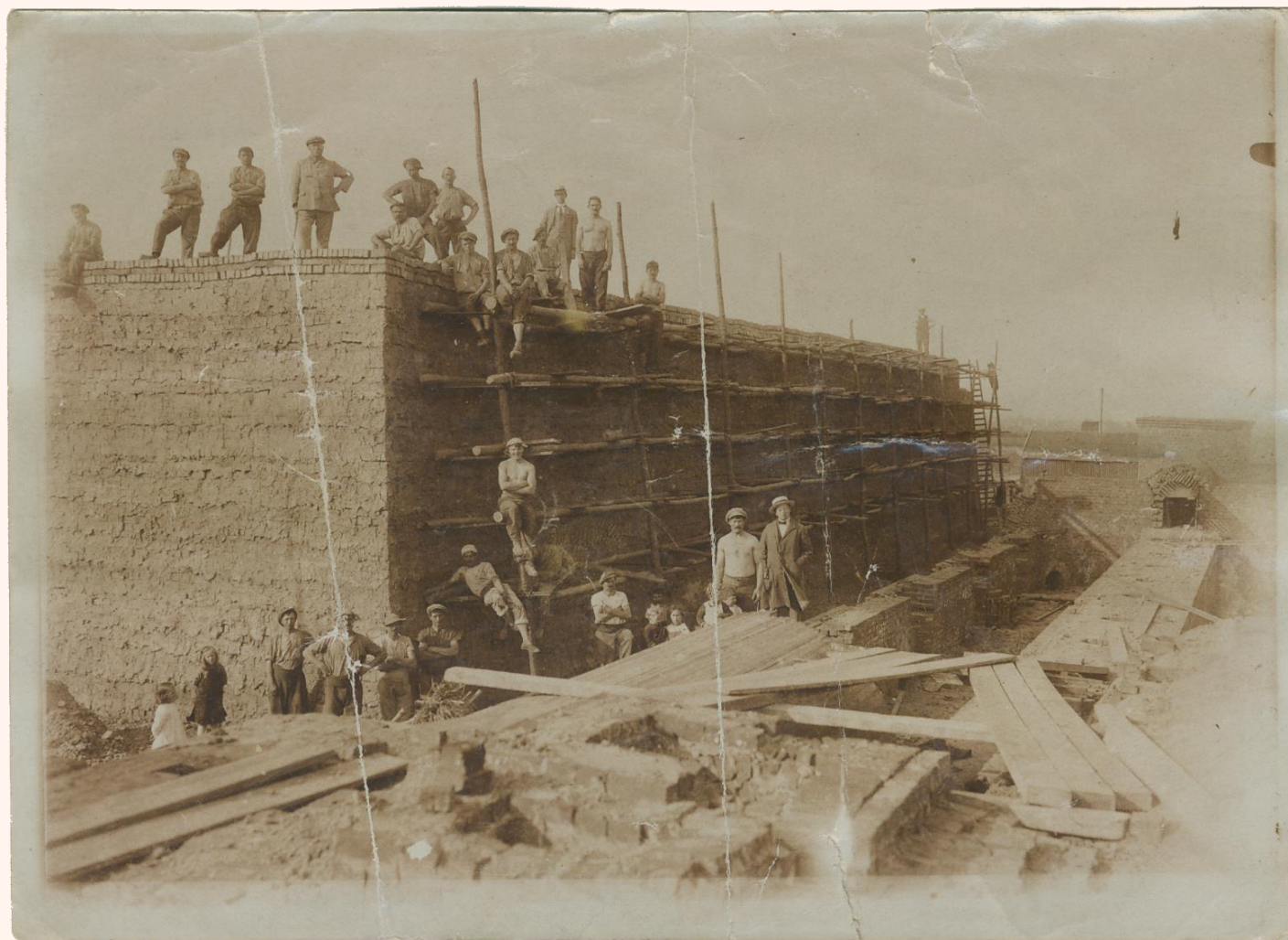

WO I

1922 °Steenbakkerij Dumoulin, Langemark

1923

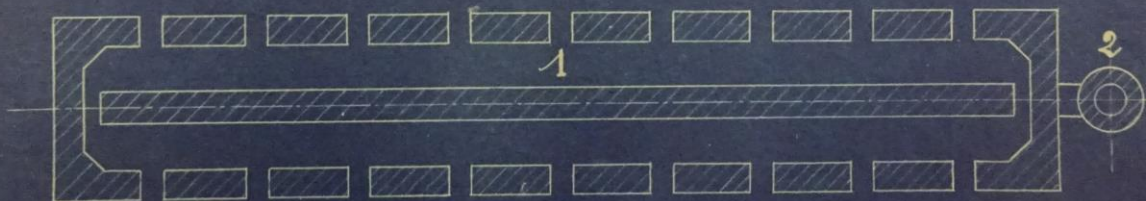
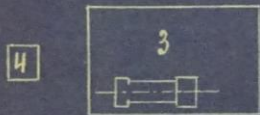
een permanente steenbakkerij in Langemark

Briqueterie Mécanique de Monsieur Joseph Dumoulin à Langemark.

Installation d'un Four continu à 18 compartiments de 4,80 x 2,20 x 2,40.

Légende :

- 1 - Four continu.*
- 2 - Cheminée, hauteur 30 mètres.*
- 3 - Locomobile.*
- 4 - Machine à briques.*

Echelle: 5^{mm} par mètre.

*A.3.-G.B./
P.B. 4928/62 bl.*

1926

steen- en buizenbakkerij in Wijtschate

TUILES - BRIQUES
TUYAUX DE DRAINAGE

FABRIQUES: || LANGEMARCK
MESSINES

COMPTE CHÈQUES POSTAUX 85.518
TÉLÉPHONE: LANGEMARCK 61

JOS. DUMOULIN-MUYSSSEN

LANGEMARCK

Langemarck, le 31 Maart 1928.

Doit M. Jules Jérôme Van Eecke te Panshendaale

Pour vente et livraison de ce qui suit.

1928

ELECTRO LANGEMARCK.

Delivered in Maart:

P. Vandermunt	2000 buizen met opening 0 ^m .043 aan 18 of 20	360.00
130 "	" " " " 0 ^m .06 " 30 of 20	39.00
	taks 4 / 2	399.00
		16.00
		415.00
C. Vanacker ...	2250 buizen met opening 0 ^m .043 aan 18 of 20	405.00
750 "	" " " " 0 ^m .06 " 30 of 20	225.00
	taks 4 / 2	630.00
		25.20
		655.20
	415.00	
	+ 655.20	
	<u>1070.20</u>	

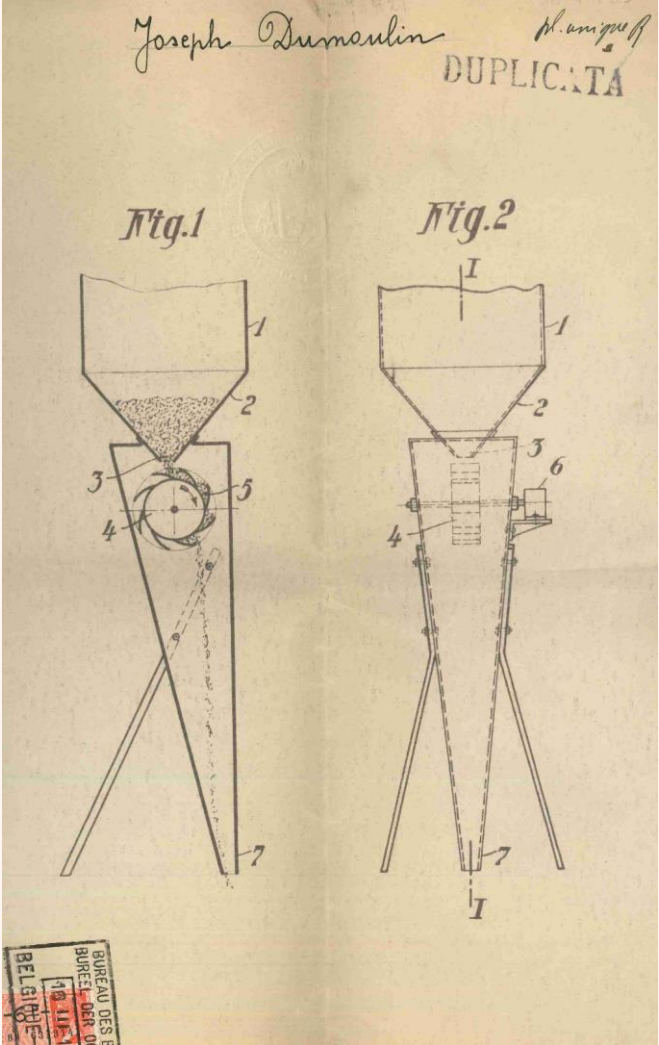

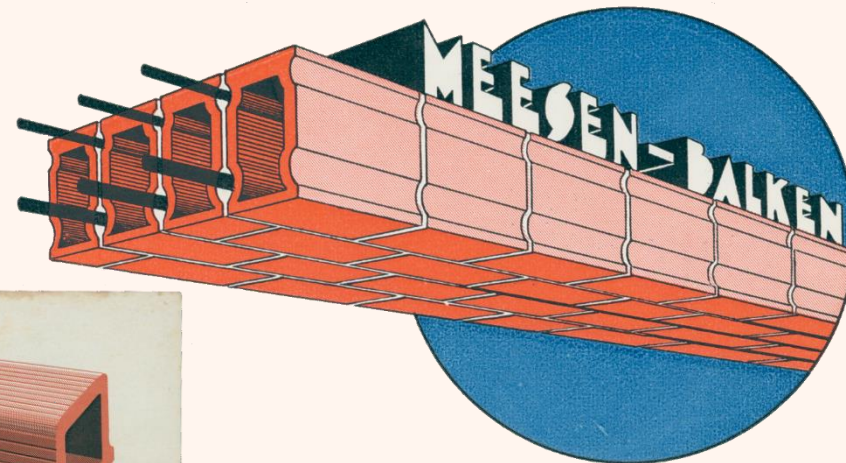

Jaren 1930 - vernieuwingen

Jaren 1930 - vernieuwingen

STEEN- EN BUIZENBAKKERIJEN
JOS. DUMOULIN
 LANGEMARK
 FABRIEKEN :) LANGEMARK
 MESEN (WIJTSCHATE)
 TEL. LANGEMARK 61
 POSTREKENING 85.518
 HANDELSREG. IEPER 4293

Snelbouwsteen

Afmetingen : 30 x 14 x 9 cm.
 Aard der stof : gebakken aarde.
 Kleur : licht-rood.
 30 stuks per m² plat gewerkt.
 21 stuks per m² op kant gewerkt.
 Verwerken even rap en goedkoop als as-stenen en passen om met de gewone baksteen samen te werken voor het maken van hoeken en neggen.
 Hierna de uitslag der proeven gedaan op het laboratorium voor proeven der Universiteit van Leuven :

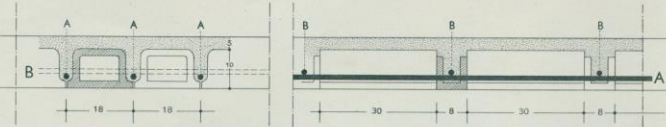
- 1) **Poreusheid** (vochtopname) : 10,78 %.
- 2) **Bevriezingsproef** : 100 % voldoening.
- 3) **Drukproef** : 36,08 kg. per cm².

DRIA N.V. VORMSTEELEN LANGEMARK, TEL. 86

STEEN- EN BUIZENBAKKERIJEN
JOS. DUMOULIN
 LANGEMARK
 FABRIEKEN :) LANGEMARK
 MESEN (WIJTSCHATE)
 TEL. LANGEMARK 480 61
 POSTREKENING 85.518
 HANDELSREG. IEPER 4293

WELFSELS MET KRUISEBEWAPENING

VIERKANTE PLAATSSEN	Overlast per m ²					
	150 kg/m ²		250 kg/m ²		500 kg/m ²	
	A	B	A	B	A	B
2,00 x 2,00 m	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 10
2,50 x 2,50 m	1 Ø 8	1 Ø 10	1 Ø 8	1 Ø 10	1 Ø 8	1 Ø 10
3,00 x 3,00 m	1 Ø 8	1 Ø 10	1 Ø 8	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 12
3,50 x 3,50 m	1 Ø 8	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 14
4,00 x 4,00 m	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 14	1 Ø 12	1 Ø 16
4,50 x 4,50 m	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 15	1 Ø 12	1 Ø 18
5,00 x 5,00 m	1 Ø 10	1 Ø 14	1 Ø 12	1 Ø 16	1 Ø 14	1 Ø 20
5,50 x 5,50 m	1 Ø 12	1 Ø 15	1 Ø 14	1 Ø 18		
6,00 x 6,00 m	1 Ø 12	1 Ø 16				
6,50 x 6,50 m	1 Ø 14	1 Ø 18				

RECHTHOEKIGE PLAATSSEN	Overlast per m ²					
	150 kg/m ²		250 kg/m ²		500 kg/m ²	
	A	B	A	B	A	B
2,00 x 3,00 m	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 8	1 Ø 10
3,00 x 4,00 m	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10
3,00 x 4,50 m	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12
3,50 x 4,00 m	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 14
3,50 x 4,50 m	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 14
3,50 x 5,00 m	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 14	1 Ø 14
4,00 x 4,50 m	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 14	1 Ø 14	1 Ø 16
4,00 x 5,00 m	1 Ø 10	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 14	1 Ø 14	1 Ø 16
4,00 x 5,50 m	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 12	1 Ø 14	1 Ø 15	1 Ø 16
4,50 x 5,00 m	1 Ø 12	1 Ø 15	1 Ø 12	1 Ø 16	1 Ø 16	1 Ø 18
4,50 x 5,50 m	1 Ø 12	1 Ø 15	1 Ø 14	1 Ø 16	1 Ø 16	1 Ø 20
4,50 x 6,00 m	1 Ø 12	1 Ø 16	1 Ø 15	1 Ø 16	1 Ø 18	1 Ø 20
5,00 x 6,00 m	1 Ø 12	1 Ø 16	1 Ø 16	1 Ø 16	1 Ø 20	1 Ø 20

DRIA N.V. VORMSTEELEN LANGEMARK, TEL. 86

WO II

WO II

TWEEDE DEEL - VASTSTELLING EN RAMING VAN DE SCHADE.

I. BEKNOPT KOMMENTAAR AANGAANDE DE WERKELIJKHEID VAN DE DOOR DE GETEISTERDE INGEROEPEN OORLOGSHANDELING EN VAN DE DOOR HEM AANGEGEVEN SCHADE.

a/ Oorzakelijk verband; b/ Materialiteit van de schade, met inbegrip van de rechtvaardiging en de raming van de door de deskundige niet aanvaarde elementen van de aangifte van de geteisterde en eventueel van de posten, aangenomen na onderzoek doch niet uitdrukkelijk voorkomend in de aangifte van de geteisterde.

Geteisterde baat reeds sedert verschillende jaren twee steenbakkerijen uit nl. te Wytschate en te Langemark.
 Inschrijving in het handelsregister 4293 Ieper.
 De steenbakkerij van Wytschate sedert 1927 uitgebaat geworden.
 Het personeel in dienst gaat van 20 à 30 mannen.

Oorzaak der schade :
 Gebeurde in 1940.
 Engelse soldaten nestelden zich rond de steenbakkerijgebouwen en maakten in de grond verdedigingsputten. Daarvoor haalden ze verschillende voorwerpen diendienstig waren voor de uitbating van de steenbakkerij.
 Verschillende zaken zijn zo verduwen en geplunderd geworden.

XI. Wedersamenstelling :
 In 1940 voor 50 %.
 Na 1944 voor 50 %.

HOOFDESTUUR DOSSIER N° 3003111

OORLOGSSCHADE AAN PRIVATE GOEDEREN

IDENTITEIT VAN DEN GESCHISTREERDE: Naam: Brunaulie
 Voornamen: Jouf
 Beroep: _____
 Nationaliteit: B
 Adres: Langemark Kerkeliedijk - 7

LOGGING VAN HET GETEISTERD FEITELIJK COMPLEX: _____
 (Gemeente, wijk of gehucht, straat en n°)

DATUM VAN ONTVANGST op: den Provinciale Dienst 11/4/46 de Commissie van Beroep
 den Centrale Dienst _____ het Verkeershof _____

Correspondentie aangifte van Oorlogsschade (overzichtsnummer van het dossier)
 Bijkomende aangiften van Oorlogsschade (N°) _____
 Aangiften) doeltreffend ingediend bij het Ministerie van _____ M.F. n° _____
 Financiën, Zeevestraat, 48b, te Brussel. _____ M.F. n° _____
 Aanvragen) tot vaststelling en schatting van oorlogsschade. _____ N° _____
 Kredietaanvragen) _____ N° _____

ERKENNINGS-INSTELLING	NUMMERS	GEVAARD BEDRAG	TOEGESTAAK BEDRAG	GEELD BEDRAG
C. B. H. K.	1			
	2			
N. M. K. N.	1			
	2			
H. K. B. K.	1			
	2			
N. I. L. K.	1			
	2			
N. K. E. M.	1			
	2			

AARD en BEDRAG van de SCHADE PROCEDURE

RAMING door den GESCHISTREERDE	RESOLUSIE of AKKOORD		BEROEP		VERBREEKING	
	Datum	N°	Datum	N°	Datum	N°
A						
B						
C						
D						
E						
F						

1950 - brand in Wijtschate

1950 Steenbakkerij
te Wijtschate
door 't vuur geteisterd
Grote oven in de as gelegd

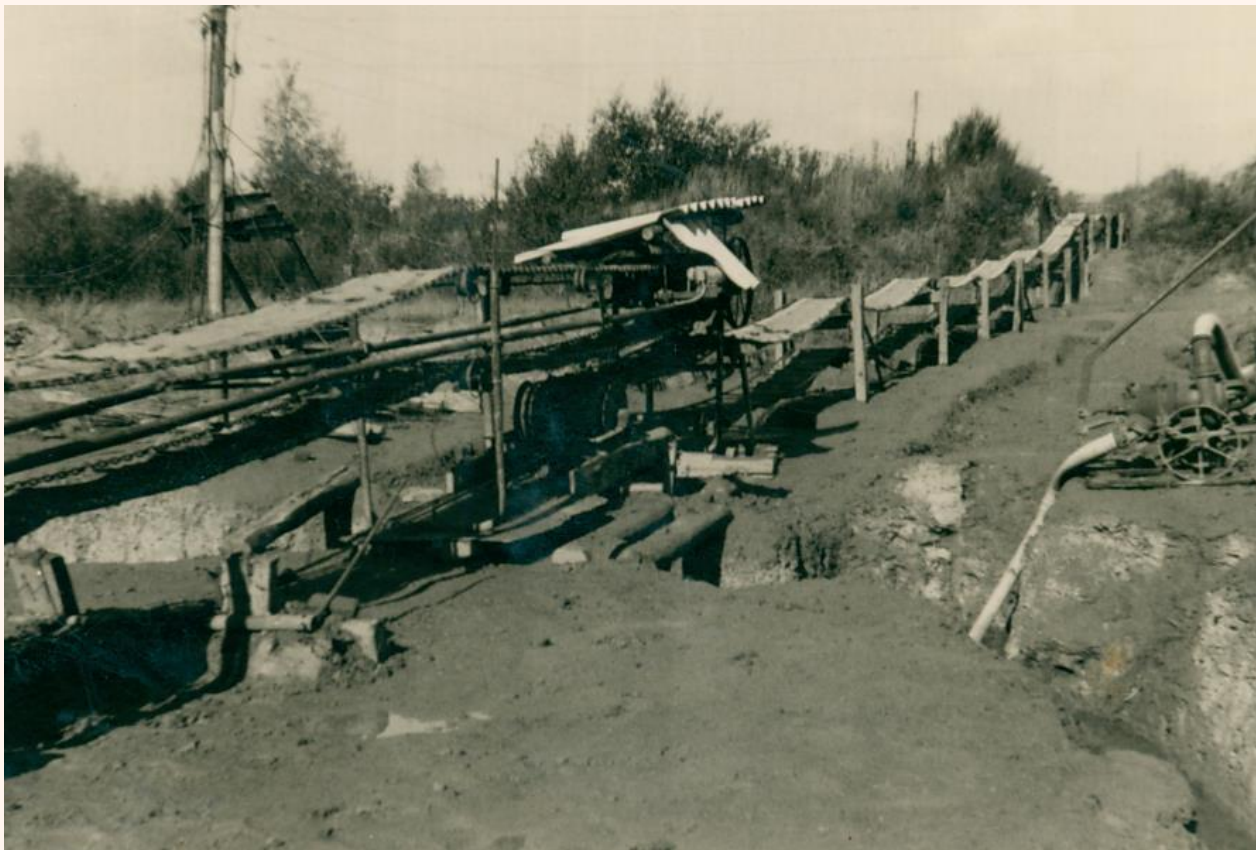
Zaterdagmiddag is een hevige brand uitgebroken in de steenbakkerij, Blauwputstraat, toebehorende aan Dumoulin uit Langemark. Het korps van Mesen, onmiddellijk ter plaatse stond machteloos, zodat heroep moest gedaan worden op Ieper, dat even vóór één uur opgebeld werd en met twee motorpompen naar Wijtschate ijfde. De grote oven waar het vuur ontstond, was intussen in een echte vuurpoel herschapeu, zodat beide brandweerkorpsen zich moesten bepalen tot het beschermen der aanpalende gebouwen.

Na drie uur werken, was het vuur overmeesterd. De schade, die geraamd wordt op verscheidene honderdduizenden, is niet door verzekering gedekt.

G.I.

Jaren 50 - vernieuwingen

Jaren 50 - vernieuwingen

productieproces

*Dumoulin
Steen -en
Buizenfabriek*

*Copyright Film : M. Claerhout & J. Dumoulin
Copyright Music : www.zero-project.gr*

1961 een tunneloven in Langemark

PROVINCIAAL BESTUUR
VAN
WEST-VLAANDEREN
3e AFDELING
DIENST VAN DE ARBEID
S. Nr. 6/5909

De Bestendige Deputatie van de
Provinciale Raad van West-Vlaanderen

Gelet op het besluit van 30 September 1927 waardoor
de heer Joseph Dumoulin, te Langemark, gemachtigd
werd om aldaar een bestendige Steenbakkerij met
stoo mtuig op te richten ;

Gezien de aanvraag met de bijgaande plans van de heer Joseph Dumoulin,
voornoemd,

wonende te Langemark, Zonnebeke straat, nr 9 er toe strekkende
in deze gemeente, percelen nrs 157c, 157d, 156f, 1581, 159c, 1604
van het kadaster 161c2, 161d2, 161e2, 161f2, 161g2, 162g, 163a, 164a,
165d, 165, 1621, 161x, 160e, 160b, 146a, 147, 148a, 149, 150a en
151a van de Sectie H van het kadaster zijn bovengemelde mechanieke
steenbakkerij te mogen verplaatsen en omvormen ;

Gezien het proces-verbaal van het onderzoek de commodo et incommodo opgemaakt
door de Heer Schepen te Langemark,
de 18 Mei 1953 waartoe bijkt dat er geen verzet tegen die vraag ingediend werd ;

Gezien de beraadslaging van het Schepencollege van Langemark
onder dattekening van 4 Juni 1953 een gunstig advies
op de aanvraag, uitbrengende ;

Gezien het gunstig Stedebouwkundig advies dd. 24 Juni 1953 ;
Gezien het advies van de heer Provinciale Directeur van de
Landbouwdienst van het Ministerie van Landbouw, dd. 20 Juli 1953 ;

Gezien het gunstig verslag van de Heer Hooftingenieur-Directeur van de Arbeid
te Brugge, van 26 Augustus 1953 . nr G. 18.029 ;

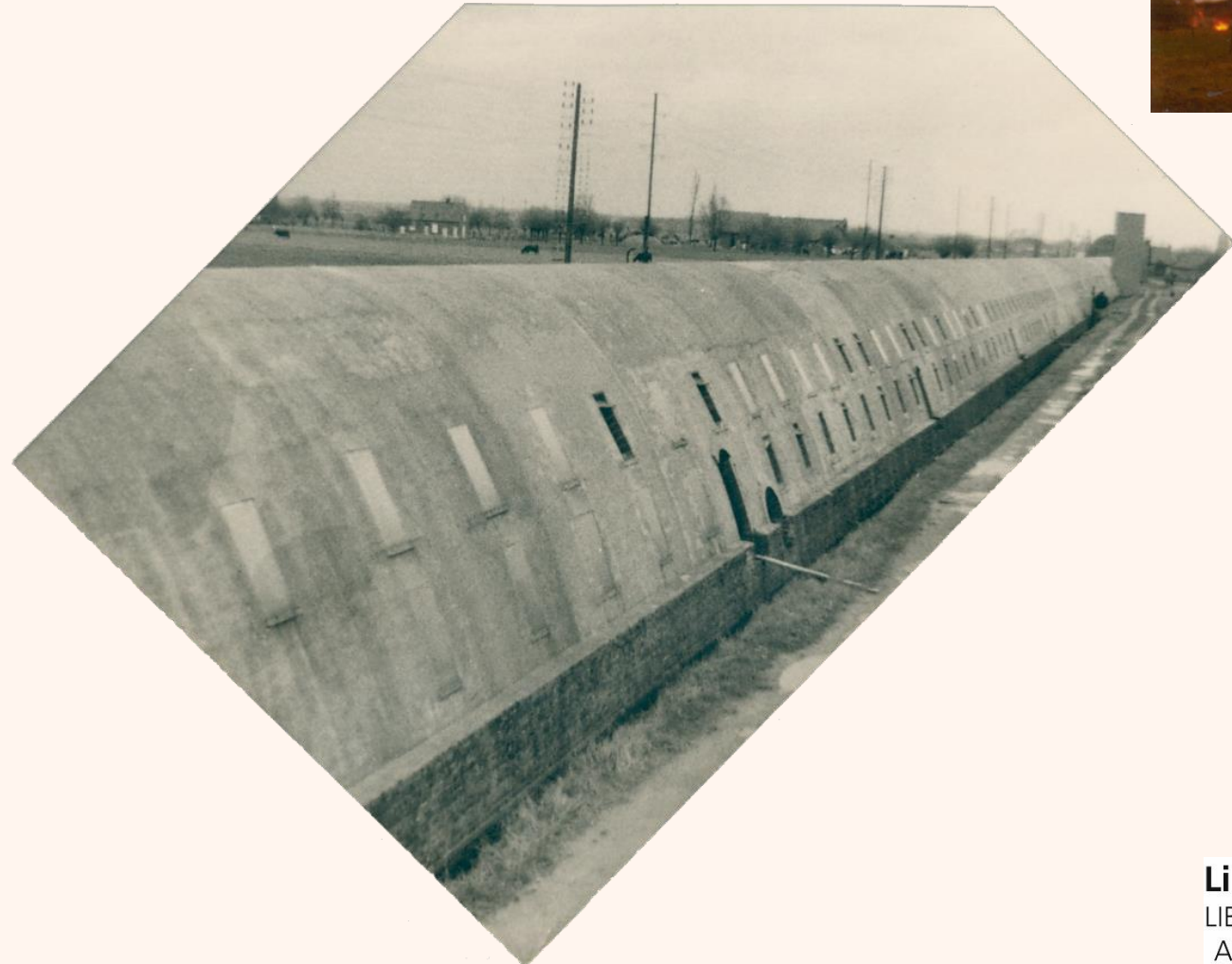
Gezien de besluiten van de Regent, dd. 11 Februari 1946, 6 Juli 1946 en 27 September
1947 houdende goedkeuring van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming alsook de
onderrichtingen op het stuk ;

Gehoord de Heer Gedeputeerde Storme in zijn verslag ;

BESLUIT :

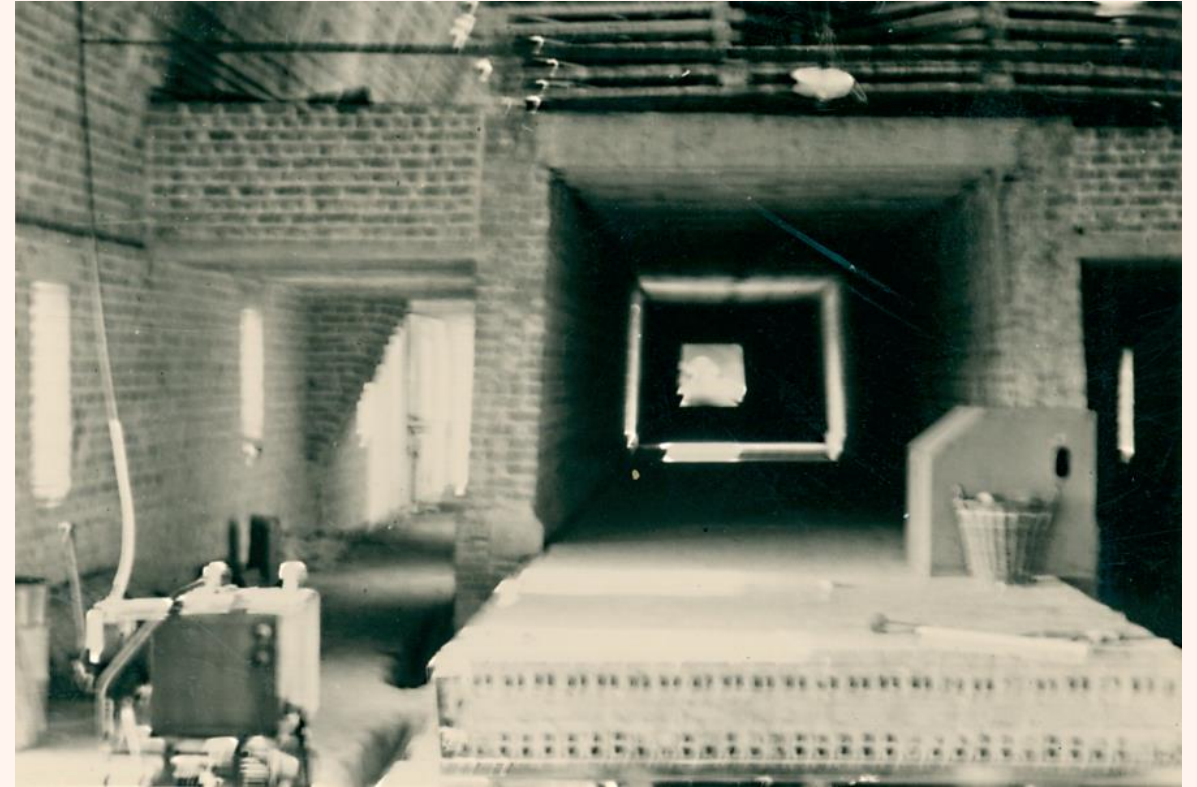
Art. 1 - De heer Joseph Dumoulin, wordt
gemachtigd tot het verplaatsen en omvormen van een permanente steenbak-
kerij met tunneloven, droogloods, schouw, machien- en fabricatie-
zalen, twee bovengrondse mazouthouders voor 15.0 00 en 5.000 liter
ieder almede een dieselmotor van 110 P.K.

Per intussichien, Kullbil
De Commissie
Der plaats aangewezen op het plan van de ligging overeenkomstig met de hierbijgevoegde tekening
behalve de wijzigingen spruitend uit de hierna vermeldde schikkingen. Deze machtiging wordt
gegeven, onverminderd de maatregelen te nemen alhier toepasselijke wetten en algemene
verordeningen, onder de volgende voorschriften :

1961 een tunneloven in Langemark

Jaren 1970 – de boeken toe

LANDBOUWERS

KOOPT UWE

DRAINEERBUIZEN

BIJ JOS DUMOULIN, LANGEMARK

HET ZIJN DE BESTE

DRUK N. V. VONKSTEEN, LANGEMARK, TEL. 92

LANGEMARK

Ex-burgemeester Dumoulin is niet meer

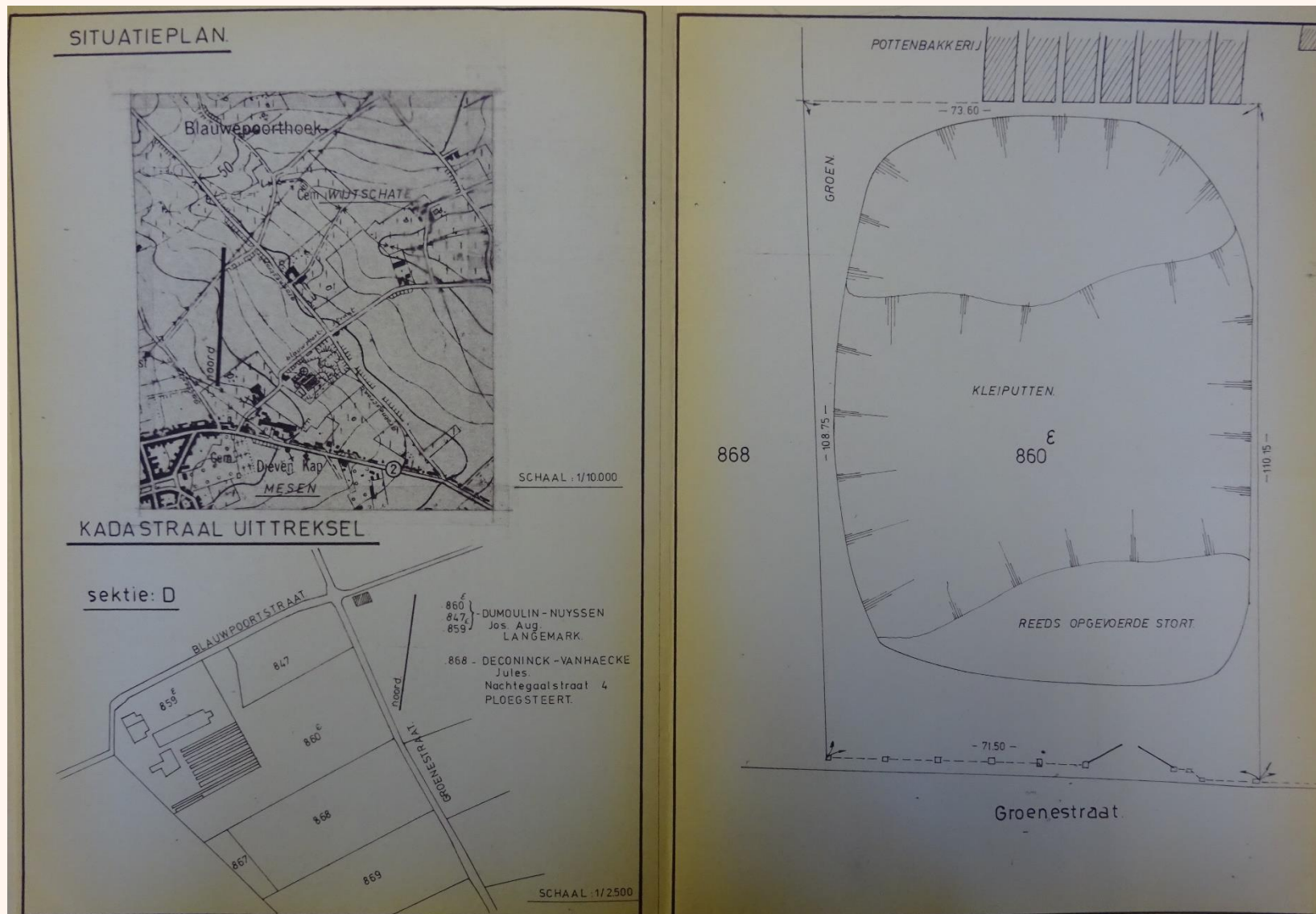
Een week geleden kwam Jozef Dumoulin te Reninge in botsing met een andere wagen. Met verwondingen werd hij in de kliniek opgenomen, waar hij zaterdag jl. aan zijn verwondingen overleed. In 1921 vestigde hij zich te Langemark, het jaar daarop startte hij de productie van bakstenen. In 1946 werd hij burgemeester tot 1957, toen stelde hij zich geen kandidaat meer. Jozef werd geboren op 23 augustus 1895 te Rumbéke. Naast de politiek en het bedrijfsleven had hij een grote belangstelling voor „uitvindingen”. In het verleden kwam hij meer dan eens in

onze krant met een of andere verwezenlijking (BVL)

Vuilnis

Nasleep

OOSTENDE-WESTHOEK

HET VOLK

Buizenbakkerij vol natuur en cultuur

Er zijn plannen om de bouwvallige buizenbakkerij Dumoulin om te bouwen tot een 'interregionaal centrum natuur en cultuur'. Een nog op te richten vzw wil de site in een Europees netwerk rond de grofkeramische nijverheid inschakelen met shop, cafetaria, lesruimtes en zelfs logies. De beschermde fabriek staat al 25 leeg. Is er eindelijk een toekomst?

Wijtschate

De voormalige buizenbakkerij Dumoulin ligt op de grens van Wijtschate en Mesen. In de vorige eeuw stonden op die plaats de Goethalsmolen en lagen ook verscheidene veldsteenbakkerijen. In 1920 kocht Jozef Dumoulin het terrein en bouwde een steen-, pannen- en buizenbakkerij (met integratie van een bunker uit de Eerste Wereldoorlog). Al voor de Tweede Wereldoorlog specialiseerde het bedrijf zich in de vervaardiging van drainagebuizen. De fabriek bleef tot 1975 actief. Ondanks de jarenlange inactiviteit zijn de smalle ringoven, het machineelstaal, de hoge kunstmatige droogkamers, de kleischuur en resten van de droogloodsen nagenoeg intact.

Eigenaar Jan Dumoulin zoekt al jaren naar een nieuwe bestemming voor de site en dringt erop aan een nieuwe structuur voor het beheer en de uitbating op poten te zetten. Vandaar dat een aantal gelijkgezinden onlangs rond de tafel zaten en plannen hebben voor een vzw.

„We dromen ervan de buizenbakkerij om te vormen tot een interregionaal centrum rond volgende thema's: de impact van de mens en van menselijke activiteiten op de natuur, het natuurlijk

De buizenbakkerij Dumoulin, die actief bleef tot 1975, ligt op de grens van Wijtschate en Mesen.

bouwen en de impact van de natuur (landschap, flora en fauna en mineralogie) op de mens (onder te brengen in de drogerij). We hopen het centrum te integreren in een aantal educatieve en didactische (erfgoed)routes die ook in Wallonië (Ploegsteert) en Nord-Pas de Calais (Armentières) lopen. Daartoe leiden we gespecialiseerde gidsen op en zetten een interpretation center in de ringoven op (met een webcam op de schouw voor toeschouwers op de begane grond). Om de site alle kansen te geven zijn een cafetaria (met streekproducten en -bieren), een shop en lesruimtes (voor

groepen van 25 tot 60 personen) noodzakelijk. We denken ook aan de uithoof van kwalitatief sterke logiesmogelijkheden (door bijvoorbeeld de vakantiewoning op de site zelf te renoveren)”, aldus Adriaan Linters van Kleio nv heritag consultants (Wewelem). Op initiatief van het Econu-

seum en Archief van de Boomse Baksteen wordt een Europees netwerk over de grofkeramische nijverheid opgezet (met organisaties uit zes Europese landen). Voor de eigenlijke oprichting en structurering wordt op termijn een Europese tussenkomst (programma Cultuur 2000) gevraagd.

„Wijtschate” legde al contacten met dit EMABB en hoopt dat de op te richten vzw en de site Dumoulin tot dit netwerk kunnen toetreden. De op te richten vzw wil ook praten met Noord-Franse partners als de Région Nord-Pas de Calais en de Chambre de Commerce et de l'Industrie du NPC om een Europees Interregproject op te starten. —B.W.P.

Woensdag 20 juni is er een tweede open bespreking over het dossier Dumoulin in Het Labyrint in Kemmel. Meer info bij Adriaan Linters, tel. 056/25.33.73.

Plannen om bouwvallige buizenbakkerij Dumoulin om te bouwen tot 'interregionaal centrum natuur en cultuur'

Liberas
LIBERAAL
ARCHIEF

CENTRUM VOOR
DE GESCHIEDENIS
VAN HET VRIJE DENKEN
EN HANDELEN

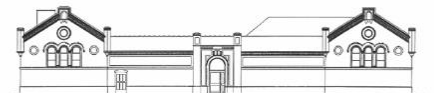
Contact

Kim Descheemaeker

kim.descheemaeker@liberas.eu

+32 92 21 75 05

Liberas
LIBERAAL
ARCHIEF

CENTRUM VOOR
DE GESCHIEDENIS
VAN HET VRIJE DENKEN
EN HANDELEN